

WYROBY CHEMII GOSPODARCZEJ	NORMA BRANŻOWA	BN-76
	Środki do prania i mycia	6141-07
	Mydło techniczne szare 40-procentowe	Grupa katalogowa XIV 16

1. WSTĘP

Przedmiotem normy jest mydło techniczne szare 40-procentowe otrzymywane przez zmydlenie olejów roślinnych lub tranów, lub ich kwasów albo ługiem potasowym albo mieszaniną ługów potasowego i sodowego.

Do wyrobu mydła technicznego szarego 40-procentowego mogą być stosowane w niewielkiej ilości kwasy żywiczne.

2. OZNACZENIE

MYDŁO TECHNICZNE SZARE 40%
BN-76/6141-07
SWW 1322-521

3. WYMAGANIA

3.1. Wymagania fizykochemiczne — wg tabl. 1.

Tablica 1

Własności	Wymagania
a) Wygląd	gęsta jednorodna nieciągła masa
b) Barwa	żółta do brunatnej lub brunatnozielonej
c) Zapach	charakterystyczny, lecz nie przykry
d) Zawartość kwasów tłuszczowych łącznie z żywicznymi, %, nie mniej niż	40,0
e) Zawartość kwasów żywicznych, %, nie więcej niż	4,0
f) Zawartość tłuszczu niezmydlonego oraz substancji niezmydlających się, %, nie więcej niż	1,5
g) Zawartość wolnych alkaliów w przeliczeniu na KOH, %, nie więcej niż	0,7

cd. tabl. 1

Własności	Wymagania
h) Zawartość węglanów w przeliczeniu na K_2CO_3 , %, nie więcej niż	4,0
i) Zawartość substancji nierozpuszczalnych w wodzie i alkoholu etylowym, %, nie więcej niż	0,5
j) Zdolność pianotwórcza, cm^3 , nie mniej niż	200,0
k) Wskaźnik trwałości piany, %, nie mniej niż	50,0

Wymagania wymienione w poz. d) ÷ i) podane są w przeliczeniu na masę nominalną.

3.2. Okres trwałości. Mydło techniczne szare 40-procentowe opakowane, przechowywane i transportowane zgodnie z rozdz. 4 powinno zachować własności podane w rozdz. 3 przez 360 dni od daty produkcji.

4. PAKOWANIE, PRZECHOWYWANIE I TRANSPORT

4.1. Pakowanie. Mydło techniczne szare 40-procentowe należy pakować w:

- hoboki blaszane wykonane wg BN-65/5043-01, o pojemności netto 5 ÷ 50 kg,
- beczki z masy papierowej z wkładką z folii z uplastycznionego polichlorku winylu, o wymiarach zgodnych z PN-65/O-79029, o pojemności netto do 50 kg,
- beczki wykonane z dowolnego drewna, z wyjątkiem dębowego, o wymiarach zgodnych z PN-65/O-79029, o pojemności netto 25 ÷ 50 kg,
- innego rodzaju opakowania jednostkowe o pojemności do 1000 g, o przekroju kołowym, których wymiary powinny być zgodne z BN-72/6413-01.

Zgłoszona przez Instytut Chemii Przemysłowej
Ustanowiona przez Dyrektora Zjednoczenia Przemysłu Chemii Gospodarczej POLLENA dnia 11 listopada 1976 r. jako norma obowiązująca w zakresie produkcji i obrotu od dnia 1 lipca 1977 r.
(Dz. Norm. i Miar nr 1/1977 poz. 4)

Dla celów przemysłowych, za zgodą odbiorcy, dopuszcza się stosowanie bębnow blaszanych, których wymiary powinny być zgodne z PN-66/O-79031.

4.2. Znakowanie opakowań należy wykonać zgodnie z PN-73/C-04820, umieszczając na każdym opakowaniu napis zawierający co najmniej:

- a) nazwę i adres wytwórni,
- b) nazwę wyrobu,
- c) cenę detaliczną wyrobu,
- d) numer normy,
- e) masę netto, brutto i tarę,
- f) datę ważności lub datę produkcji i okres trwałości.

Na opakowaniach jednostkowych o zawartości masy netto do 1000 g należy podawać numer decyzji komisji kwalifikacyjnej dopuszczającej wyrobów do obrotu.

4.3. Formowanie jednostek ładunkowych. W przypadku stosowania paletyzacji, jednostki ładunkowe powinny być formowane na paletach o wymiarach 800×1200 mm. Ładunek na palecie należy zabezpieczyć przed przesuwaniem i deformacją.

4.4. Przechowywanie. Mydło techniczne szare 40-procentowe pakowane zgodnie z 4.1 należy przechowywać w pomieszczeniach o wilgotności względnej, nie przekraczającej 70% i w temperaturze nie niższej niż -5°C .

4.5. Transport. Mydło techniczne szare 40-procentowe można przewozić wszystkimi środkami transportowymi z zachowaniem warunków klimatycznych wg 4.4.

Opakowania należy układać ściśle obok siebie na całej powierzchni środka transportowego, a ewentualne luzy wypełnić materiałem wypełniającym tak, aby ładunek tworzył zwartą całość zabezpieczoną przed przesuwaniem i uszkodzeniem opakowań. Podczas transportu kolejną należy stosować Przepisy o ładowaniu i wyładowywaniu wagonów towarowych w komunikacji wewnętrznej.

5. BADANIA

5.1. Program badań

5.1.1. Badania pełne należy wykonywać przy okresowej kontroli produkcji co najmniej raz na 6 miesięcy oraz po każdorazowej zmianie receptury lub technologii i w przypadku badań rozjemczych, w następującej kolejności:

- a) sprawdzenie wyglądu opakowania i znakowania (4.1 i 4.2),
- b) ustalenie rzeczywistej średniej masy mydła w opakowaniu (4.1),
- c) sprawdzenie wyglądu (3.1a),
- d) sprawdzenie barwy (3.1b),

- e) sprawdzenie zapachu (3.1c),
- f) oznaczanie zawartości kwasów tłuszczowych łącznie z żywicznymi (3.1d),
- g) oznaczanie zawartości kwasów żywicznych (3.1e),
- h) oznaczanie zawartości tłuszczu niezmydlonego oraz substancji niezmydlających się (3.1f),
- i) oznaczanie zawartości wolnych alkaliów w przeliczeniu na KOH (3.1g),
- j) oznaczanie zawartości węglanów w przeliczeniu K_2CO_3 (3.1h),
- k) oznaczanie zawartości substancji nierozpuszczalnych w wodzie i alkoholu etylowym (3.1i),
- l) oznaczanie zdolności pianotwórczej (3.1j),
- l) oznaczanie wskaźnika trwałości piany (3.1k).

5.1.12. Badania niepełne należy wykonywać każdorazowo przy odbiorze jakościowym partii wyrobu w następującej kolejności:

- a) sprawdzenie wyglądu opakowania i znakowania (4.1 i 4.2),
- b) ustalanie rzeczywistej średniej masy mydła w opakowaniu (4.1),
- c) sprawdzenie wyglądu (3.1a),
- d) sprawdzenie barwy (3.1b),
- e) sprawdzenie zapachu (3.1c),
- f) oznaczanie zawartości kwasów tłuszczowych łącznie z żywicznymi (3.1d).

5.2. Pobieranie próbek. Każdą przeznaczoną do odbioru liczbę mydła technicznego przekraczającą 400 sztuk opakowań należy podzielić na partie pochodzące z jednej szarzy produkcyjnej, w jednokowych opakowaniach. Wielkość partii nie może przekraczać 400 sztuk opakowań.

Z każdej partii wyrobu przedstawionej jednorazowo do badań należy pobrać w sposób losowy na ślepo liczbę opakowań w zależności od liczności partii — wg tabl. 2.

Tablica 2

Liczba opakowań w partii	Liczba opakowań, które należy wybrać do pobrania próbek
do 15	5
16 ÷ 25	7
26 ÷ 63	8
64 ÷ 160	9
160 ÷ 250	10
251 ÷ 400	10

5.3. Przygotowanie średniej próbki do badań

5.3.1. Ustalenie rzeczywistej średniej masy mydła w opakowaniu. Wybrane wg tabl. 2 opakowania należy zważyć wraz z ich zawartością i po odjęciu tary obliczyć średnią rzeczywistą masę mydła w opakowaniu.

5.3.2. Przygotowanie średniej próbki laboratoryjnej. Z każdego opakowania wybranego wg

tabl. 2 po wykonaniu badań wg 5.1.1a i b) należy pobrać próbnikiem nr 8 lub 9 wg PN-74/C-60008 próbki pierwotne, stosując wytyczne wg PN-67/C-04500.

Pobrane próbki pierwotne należy umieścić w czystym, suchym naczyniu odpowiedniej wielkości, a następnie należy z nich sporządzić średnią próbkę laboratoryjną — PN-67/C-04500.

Masa średniej próbki laboratoryjnej powinna wynosić co najmniej 500 g. Pakowanie, znakowanie i przechowywanie średniej próbki laboratoryjnej — wg PN-67/C-04500.

5.4. Opis badań

5.4.1. **Sprawdzenie opakowania i znakowania** należy wykonać organoleptycznie na wszystkich opakowaniach pobranych do badań.

5.4.2. **Sprawdzenie wyglądu, barwy i zapachu** należy wykonać organoleptycznie bezpośrednio w każdym opakowaniu. Wygląd i barwę należy sprawdzić w świetle dziennym.

5.4.3. **Oznaczanie zawartości kwasów tłuszczowych łącznie z żywicznymi** — wg PN-75/C-04804/02.

5.4.4. **Oznaczanie zawartości kwasów żywicznych** — wg PN-75/C-04804/03.

5.4.5. **Oznaczanie zawartości tłuszczu niezmydlonego oraz substancji niezmydlających się** — wg PN-75/C-04804/04.

5.4.6. **Oznaczanie zawartości wolnych alkaliów w przeliczeniu na KOH** — wg PN-75/C-04804/07.

5.4.7. **Oznaczanie zawartości węglanów w przeliczeniu na K_2CO_3** — wg PN-75/C-04804/08.

5.4.8. **Oznaczanie substancji nierozpuszczalnych w wodzie i alkoholu etylowym** — wg PN-75/C-04804/11.

5.4.9. **Oznaczanie zdolności pianotwórczej i wskaźnika trwałości piany** należy wykonać wg PN-74/C-04801 sposób B, w temperaturze 40°C dla 1-procentowego roztworu mydła w wodzie destylowanej.

5.4.10. **Przeliczanie wyników oznaczeń z masy rzeczywistej na masę nominalną.** Wyniki oznaczać

obliczane dla masy rzeczywistej, dotyczące badań związanych z odważeniem próbek mydła należy przeliczyć na masę nominalną wg wzoru

$$X_n = \frac{X_r \cdot m_r}{m_n}$$

w którym:

X_n — zawartość oznaczonej substancji w przeliczeniu na masę nominalną, g,

X_r — wynik oznaczania przeliczony dla masy rzeczywistej, %,

m_r — średnia rzeczywista masa mydła w opakowaniu określona wg 5.3.1, g,

m_n — nominalna, deklarowana przez wytwórcę masa badanego mydła w opakowaniu, g.

5.5. **Ocena wyników badań.** Partię produktu należy uznać za zgodną z wymaganiami normy, jeżeli wyniki badań wg 5.1.1 lub 5.1.2 odpowiadają wymaganiom wymienionym w rozdz. 3.

5.6. **Zaświadczenie wytwórcy o wynikach badań.** Wytwórca obowiązany jest dołączyć do każdej partii wysyłkowej mydła zaświadczenie o wynikach ostatnio przeprowadzonych badań pełnych, stwierdzające zgodność dostarczonej partii z wymaganiami normy. Stwierdzenie zgodności z normą może być umieszczone na dostarczonym do wodzie wydania wyrobu.

6. POSTĘPOWANIE Z PARTIĄ WYROBU UZNANĄ ZA NIEZGODNĄ Z WYMAGANIAMI NORMY

Partię produktu uznaną w wyniku badań wg 5.1.1a) lub 5.1.2a) za niezgodną z wymaganiami normy producent może przesortować i przedstawić do powtórnego odbioru, którego wyniki są ostateczne. Partię produktu uznaną w wyniku badań wg 5.1.1c) ÷ l) lub 5.1.2c) ÷ f) za niezgodną z wymaganiami normy należy zgodnie z obowiązującymi przepisami postawić do dyspozycji producenta.

KONIEC

INFORMACJE DODATKOWE

1. **Instytucja opracowująca normę** — Instytut Chemii Przemysłowej

2. **Istotne zmiany w stosunku do PN-60/C-77049**

a) tytuł normy przystosowano do Systematycznego Wykazu Wyrobów,

b) wprowadzono oznaczanie własności użytkowych, takich jak: zdolność pianotwórcza i trwałość piany,

c) wprowadzono postanowienia określające okres trwałości wyrobu,

d) rozdz. 4 przystosowano do aktualnie obowiązującej normy na pakowanie, przechowywanie i transport,

e) wprowadzono postanowienia dotyczące postępowania z partią uznaną za niezgodną z wymaganiami normy. Dotychczas obowiązująca PN-60/C-77049 zostaje unieważniona z dniem 1 lipca 1977 r.

3. **Normy i dokumenty związane**

PN-67/C-04500 Produkty chemiczne. Wytyczne pobierania i przygotowania próbek

PN-74/C-04801 Środki powierzchniowo czynne. Oznaczanie własności pianotwórczych

PN-76/C-04804/02 Środki do prania i mycia. Podstawowe metody badań mydeł. Oznaczanie całkowitej zawartości

- kwasów tłuszczowych
- PN-76/C-04804/03 Środki do prania i mycia. Podstawowe metody badań mydeł. Oznaczanie zawartości kwasów żywiczych
- PN-76/C-04804/04 Środki do prania i mycia. Podstawowe metody badań mydeł. Oznaczanie łącznej zawartości tłuszczu niezmydlonego i substancji niezmydlających się
- PN-76/C-04804/07 Środki do prania i mycia. Podstawowe metody badań mydeł. Oznaczanie zawartości wolnych alkaliów
- PN-76/C-04804/08 Środki do prania i mycia. Podstawowe metody badań mydeł. Oznaczanie zawartości węglanów
- PN-76/C-04804/11 Środki do prania i mycia. Podstawowe metody badań mydeł. Oznaczanie substancji nierozpuszczalnych w wodzie i alkoholu etylowym
- PN-73/C-04820 Środki do prania i mycia, wyroby chemii gospodarczej oraz wyroby kosmetyczne i perfumeryjne. Wytyczne pakowania, przechowywania i transportu
- PN-74/C-60008 Próbki do pobierania próbek produktów bezkształtnych
- PN-65/C-79029 Opakowania transportowe. Bezczyki drewniane i z masy papierowej. Szereg wymiarowy
- PN-66/C-79031 Opakowania transportowe. Bębny i bańki metalowe. Szereg wymiarowy
- BN-65/5043-01 Hoboki uniwersalne
- BN-72/6413-01 Opakowania jednostkowe z tworzyw sztucznych. Pudełka o przekroju kołowym. Główne wymiary
- Przepisy o ładowaniu i wyładowywaniu wagonów towarowych w komunikacji wewnętrznej Załącznik nr 10 do art. 27 ust. 4 DKP z dnia 24 grudnia 1952 r. o przewozie przesyłek i osób kolejami (Dz. U. nr 4 z 1953 r. poz. 7).
4. **Autorzy projektu normy** — dr Lechosław Boliński, doc. Eugeniusz Szmigdal, Czesław Szaniawski — Instytut Chemii Przemysłowej.